

การศึกษาความเชื่อและพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้เลี้ยงดูเด็ก

The Health Belief and Oral Health Care Behavior for Pre-school Children

บทคัดย่อ

โรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนเป็นปัญหาทันตสุขภาพที่สำคัญของประเทศไทย ผู้เลี้ยงดูเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลเด็กที่บ้าน ดังนั้น การเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลเกี่ยวกับการรับประทานอาหารของเด็กและการแปรงฟันเด็กแก่ผู้เลี้ยงดูจะนำไปสู่การลดปัญหาโรคฟันผุได้ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อหาแนวทางการป้องกันโรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้เลี้ยงดูเชื่อว่าเด็กมีฟันผุ แต่จะเป็นปัญหาก็คือเมื่อเด็กปวดและร้องไห้ ผู้เลี้ยงดูมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคฟันผุแต่ไม่ได้ให้การดูแลที่ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากเชื่อว่าประโยชน์ที่จะเกิดจากการกระทำมีน้อยกว่าการทรมานแรงใจกระทำ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาระยะฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่เกิดได้จริง การให้ทันตสุขศึกษาโดยทันตบุคลากรเป็นผู้แนะนำการดูแลอย่างเดียวยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดูแลเด็กได้ แต่การค้นหาแนวทางปฏิบัติจากผู้ที่มีประสบการณ์การดูแล เช่น ในการจัดการอภิปรายกลุ่มแบบมีจุดร่วมของผู้เลี้ยงดู เป็นวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาแนวทางแก้ปัญหาโรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนได้

รหัสคำ : ความเชื่อเรื่องสุขภาพ, พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ, เด็กก่อนวัยเรียน

Abstract

Early childhood caries is an important oral health problem in Thailand. Child caretakers have direct role and responsibility for tooth brushing and food consumption behavior of children at home. Series of focus group discussion were carried out to investigate caretaking behavior in order to develop caries prevention. The finding shows that child caretakers believe that their children have dental caries. However, dental caries become a problem only when the child has toothache and cries. Although child caretakers have knowledge on caries prevention, they do not always provide good care for oral health. This is because the perceived benefits for providing good care have less value than the perceived psychological investment for appropriate care. Therefore, to develop caries prevention in pre-school children, emphasis should be on developing methods that are appropriate for providing care in real life situation. This could be accomplished by conducting focus group discussions among caretakers.

Key words : Health belief, oral health care behavior, pre-school children

ดวงใจ เล็กสมบุรณ์

B.A., D.D.S., Ph.D.

ทิพนารถ วิชญาณรัตน์

ท.บ., M.S.D. (Dental Public Health),

C.A.G.S. (Pediatric dentistry)

ภาควิชาทันตกรรมชุมชน

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ถ.โยธี เขตพญาไท กทม. 10400

Duangjai Lexomboon

B.A., D.D.S., Ph.D.

Tippanart Vichayanrat

D.D.S., M.S.D. (Dental Public

Health), C.A.G.S. (Pediatric den-

tistry)

Department of Dental Communication

Faculty of Dentistry, Mahidol University

Yothi Street, Payathai, Bangkok 10400